

D ů v o d y:

Není opodstatněn dovolací důvod nesprávného právního posouzení věci (§ 503 čís. 4 c. ř. s.). Jest vycházeti ze skutkového zjištění nižších soudů. Ty zjistily, že žalovaný koupil těla dříví a brusné dříví v metrech z části obecního lesa, v němž žalující obec měla teprve dáti stromy porazit, poražené dříví změřiti a žalovanému odevzdati vyhotovenou konsignaci. Správně dospěly nižší soudy z těchto zjištěných skutečností k závěru, že předmětem koupě nebylo dříví »na stojato«, t. j. s t r o m y od země dosud neoddělené (§ 295 obč. zák.), nýbrž d ř í v í, jež se teprve mělo získati z části lesa určeného k vykácení, tedy věci movité. Ale, i kdyby byl žalovaný skutečně koupil dříví »na stojato«, nešlo by o koupi nemovité věci, neboť šlo by tu o právní jednání, mající za předmět dříví ze stromů, jež měly býti od půdy odděleny, a takové právní jednání jest právním jednáním o věcech movitých (tak také Mayr-Dominik »Nauky obecné« str. 111, Ehrenzweig »Das Sachenrecht« z r. 1923 str. 18, Staub-Pisko k čl. 271 (§ 8) obch. zák.). Nebylo proto třeba, by usnesení obecního zastupitelstva o prodeji dříví žalovanému bylo podle § 23 zák. ze dne 12. srpna 1921 čís. 329 sb. z. a n. schváleno bezprostředním úřadem dohlédacím.

Čís. 13906.

Pojišťovací smlouva.

Nemůže-li pojistník dokázati, že porušil závaznost uloženou mu v § 32, odst. druhý, zákona o poj. smlouvě bez viny, jest nicméně oprávněn zbaviti průpadní doložku účinnosti námitkou a důkazem, že porušení závaznosti nemělo vliv ani na vznik pojistné příhody, ani na objem pojistitelova plnění.

Ustanovení všeobecných pojišťovacích podmínek, obsahující úchylku od ustanovení § 32, odstavec druhý, zákona o poj. smlouvě v neprospěch pojistníka, nejsou závazná.

Není povinností pojistitele, by namítal, že opomenutí oznámení o dopojištění mělo vliv na jeho povinnost k smluvnímu plnění, nýbrž musí jen dokázati, že pojistník oznamovací povinnost porušil a že důsledkem toho pozbyl podle průpadné doložky nárok na náhradu. Chce-li se pojistník vyviniti neb omluviti, musí dokázati nevinu neb omluvu a, nepodaří-li se mu to, je jeho povinností, by dokázal, že přes to je jeho nárok po právu proto, že buď závaznost, vyžádati si svolení pojistitele, nebyla převzata z důvodu zmenšení nebezpečí nebo k zamezení vyššího nebezpečí nebo že porušení závaznosti nemělo vliv ani na vznik pojistné příhody ani na objem plnění.

(Rozh. ze dne 31. října 1934, Rv I 20/33.)

Žalobci pojistili si domek proti požáru u žalovaného pojišťovacího spolku na 8.000 Kč a kromě toho napotom u pojišťovny M. na 7.000 Kč.

Když domek vyhořel, odmítl žalovaný spolek vyplatiti žalobcům náhradu, ježto mu žalobci neoznámili dopojištění u pojišťovny M. Žaloba o vyplacení pojistného proti žalovanému spolku byla oběma nižšími soudy zamítnuta, odvolacím soudem z těchto důvodů: Je zjištěno, že se dopojištění žalobců u společnosti M. stalo již dne 21. června 1929 a že se oznámení o tom nestalo ihned, ba ani v září 1929, jak tvrdí žalobci. Nebyla tudíž splněna podmínka čl. 8 stanov žalovaného spolku, podle něhož bylo povinností žalobců, by si za trvání pojištění k uzavření jinakého pojištění týchž předmětů vyžádali dříve svolení ředitelství žalovaného spolku, což neučinili, nýbrž přenechali starost o to svědku Jaroslavu M-ovi. Jde tedy nebezpečí na vrub žalobců, kteří neprokázali, že o dalším pojištění svého domku u pojišťovny M. žalovaný spolek zpravili. Podle čl. 30 stanov pozbyli tak nároku na náhradu škody.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

K dovolacímu důvodu § 503 čís. 4 c. ř. s. jest uvést, že dovolatelé mají sice pravdu v tom, že rozhodnutí čís. 5777 sb. n. s. dopadá na souzený případ potud, že slůvko »nebo« v odstavci druhém § 32 zákona o pojišťovací smlouvě má též význam jako v odstavci třetím téhož §, t. j., že nemůže-li pojistník dokázati, že porušil závaznost uloženou mu v § 32 odst. druhý zákona bez viny, jest nicméně oprávněn zbaviti průpadní doložku účinnosti námitkou a důkazem, že porušení závaznosti nemělo vliv ani na vznik pojistné příhody ani na objem pojistitelova plnění. Toto ustanovení jest sice podle § 42 zmíněného zákona nutícím pravidlem potud, že na úchytky od onoho ustanovení v neprospěch pojistníka se nemůže pojistitel odvolávati, ano jde o právní jednání z doby po 31. prosinci 1918 a jest proto podle § 169 čís. 2 zákona § 42 pro souzený případ účinným. Nejsou proto smluvní ustanovení čl. 8 a 30 stanov potud závazná, pokud obsahují úchytku od ustanovení § 32 odstavec druhý zákona v neprospěch pojistníka. Avšak nebylo povinností žalované strany, by namítala, že opomenutí oznámení o dopojištění mělo vliv na její povinnost k smluvnímu plnění. Naopak musí jen dokázati, že pojistník oznamovací závaznost porušil a že důsledkem toho pozbyl podle průpadní doložky nárok na náhradu. Chce-li se pojistník vyviníti neb omluviti, musí podle § 1298 obč. zák. dokázati nevinu neb omluvu, a, nepodaří-li se mu to, jest jeho povinností, by dokázal, že přes to jest jeho nárok po právu proto, že buď závaznost, vyžádati si podle čl. 8 stanov svolení ředitelství spolku, nebyla převzata z důvodu zmenšení nebezpečí nebo k zamezení vyššího nebezpečí nebo, že porušení závaznosti nemělo vliv ani na vznik pojistné příhody ani na objem plnění, neboť to jest předpokladem jeho nároku. Žalovaní nic takového neuváděli, spokojivše se jen tvrzením, že závaznost vůbec neporušili.